

Peter Kicko

2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Všeobecné lékařství, 1. ročník, 6. kruh

akademický rok 2014/2015

„Lékařský výzkum dosáhl takových pokroků, že koneckonců už na světě není zdravého člověka.“ – Aldous Huxley

Zápočtová práce z předmětu: Humanitní základy lékařství.

Lidská túžba objavit' a pochopiť aj ten najmenší detail v našom tak nepredstaviteľne komplikovanom svete je taká silná, že pokrok v oblasti medicíny napreduje obrovskou rýchlosťou. Sme však pripravení vstrebať všetky nové informácie? Respektíve dokážeme si z nich vyvodit' tie správne závery? Keďže považujem túto tematiku za veľmi zaujímavú rozhodol som sa spracovať citát môjho obľúbeného spisovateľa Aldousa Huxleyho: „Lékařský výzkum dosáhl takových pokroků, že koneckonců už na světě není zdravého člověka.“ V prvej časti mojej práce by som uviedol argumenty totožné s autorovým domnením, v druhej časti by som sa rád venoval pohľadu z opačnej perspektívy.

S objavením nových dovtedy nepoznaných chorôb sa dostávame do štádia čakania. Pravdepodobne vieme diagnostikovať následky choroby no zatiaľ nepoznáme príčiny alebo liečbu. Ako hovorí jedno japonské príslovie - čakať na šťastie je to isté ako čakať na smrť.¹ Človek sa stáva nevyliciteľne chorým a len čaká, kedy ho vedecký pokrok vylieči. Je to v podstate obojstranný nátlak, ktorý nie je úplne opodstatnený.

Človek, ktorý by sa pred nedávnom považoval za zdravého jedinca, dnes už môže mať na svojej zdravotnej karte pár slušných záznamov. Pokiaľ by sme zanedbali mutačné alebo evolučné procesy, priebeh choroby by bol rovnaký. No nie je práve pre človeka najdôležitejší pocit svojej vlastnej sily opierajúcej sa o svoje zdravie? Ako napísal George Orwell vo svojom románe Nineteen Eighty-Four: „Nevědomost je síla.“² No môžem tvrdit', pokiaľ nepoznám svoje chyby, že som bezchybný?

Starí Slovania väčšinou umierali na tuberkulózu alebo artritídu. Dnes sa tieto choroby spájajú s dvojtýždňovým pobytom v nemocnici. Rakovina, cukrovka, srdcovo-cievne choroby alebo dokonca ebola, či psychické problémy patria medzi najväčších katov 21. storočia.³ Musíme teda čeliť faktu, že počet známych chorôb s lekářským výskumom exponenciálne rastie.

Napriek spomínaným faktom, s vyššie uvedeným citátom od Aldousa Huxleyho nesúhlasím.

Vzhľadom na nízku priemernú dĺžku života alebo vysokú mortalitu spôsobenú hladomorom alebo nepriaznivými klimatickými podmienkami sa ľudia v minulosti ani nemohli dožiť chorôb, ktorým čelíme teraz my, ich potomkovia. S nepriaznivými životnými podmienkami nebolo veľmi bežné, aby sa človek mohol dožiť konca svojho produktívneho veku. Pokiaľ ho v nižšom veku zasiahla tuberkulóza, bolo viac ako pravdepodobné, že nebude môcť čeliť chorobám dnešnej staršej generácie.

S rozšírenou osvetou a kvalitnejším základným vzdelaním sa súčasná generácia viacej zaujíma o svoje zdravie. V porovnaní za poslednú dekádu sa určite častejšie stretávame s diskusiami o zdravej výžive alebo pravidelnom pohybe. Ľudia si s lekárskeým pokrokom začínajú viacej cenit' svoje vlastné zdravie. Vznikajú rozsiahle biofarmy a chemikálie sa postupne strácajú z jedálnych lístkov.

Spoločnosť sa dnes môže oprieť o medicínu. Je si vedomá jej sily. Málokto dnes pochybuje, že do 20 rokov sa nepodarí vedcom objaviť zaručený liek na momentálne panujúce civilizačné choroby. Súčasná generácia sa stáva lenivejšou a s objavením nových chorôb sa už automaticky očakáva objavenie jej liečby. Ray Bradbury napísal vo svojich poviedkach: „Život jsou otázky, ne odpovědi.“ a so súčasným vedeckým pokrokom sa dostáva práve tento citát viac do nášho podvedomia.⁴

Ak chápeme pojem zdravie ako subjektívny pocit zo slobody urobiť hocijaké rozhodnutie a nie ako vopred určený status, s ktorým sa jednoducho musíme stotožniť, dostávame sa do úplne inej situácie. Ako úplne nádherný, belaso zelený list, ktorý sa práve z neznámych príčin odtrhol od pevne zakoreneného stromu. Je jasné, že gravitácia ho stiahne nadol a stane sa z neho pôda predstavujúca dejiny našej civilizácie. Ani ten najsilnejší vietor neudrží list navždy vo vzduchu. Aj my vieme, že raz padneme. No stále si môžeme užiť pád. Pád znamená život.

Síce pokrok v medicíne otvára dvere do nepoznaného, nemôžeme tvrdiť, že moderný človek trpí väčším množstvom chorôb ako ten v nedávnej minulosti. Ľudia sa viacej zaujímajú o svoj životný štýl. Priznajme si, že každý z nás si je vedomý, že aj na malej mutačnej podobe obyčajnej chrípky pracuje viacero tímov výskumníkov v najmodernejších podmienkach. Postupne sa s poznávaním dostávame vyššie. Nové poznatky sa nám postupne spájajú do akejsi nám logicky vysvetliteľnej postupnosti. Naše objavovanie rastie takou rýchlosťou akoby sa vesmírna raketa snažila odraziť od Zeme. Snáď sa len nakonci obrátíme späť a skonštatujeme: „Nestali sme sa takými silnými len vďaka tomu, že sme mali strach o vlastné zdravie?“

Počet znakov: 4851

1 - <http://citaty-slavnych.sk/prislovia/japonske-prislovia/> [Citované 23.2.2015].

2 - Orwell, George: 1984. New York: Signet Classic, 1950.

3 - <http://primar.sme.sk/c/4118024/choroby-sa-casom-zmenili.html> [Citované 21.2.2015].

4 - Bradbury, Ray: Ilustrovaná žena a jiné povídky. New York: Simon & Schuster, 1944.